इदमाजगरंव्रतंसर्ववादिवल्लभमित्याह बद्धिति गहनंआत्मतत्वंतर्कागोचरमपि तत्रतत्रशास्त्रे हंतेत्यालोचने इदमिदमितिस्वमतैःपरमतैश्चतर्कयद्भिःउन्नयद्भिः तथाहि शून्यंवा निर्विषयज्ञानंधारावा जडोवा बुध्या दिविशेषगुणहीनस्वरूपप्रतिष्ठंचिन्मात्रंवा अनृतजडदुःखादिव्यावृत्तमेकरसंसच्चिदानंदानंतस्वरूपंवेतिवादिनांविकल्पाआत्मनिदृश्यंते तथापिसर्वेषांस्वस्वाभिमतात्मतत्वदर्शनायाजगरंव्रतमेवोपेयमितिभावः ॥ ॥ ३५ ॥ तदिदमिति इदमितिप्रत्यक्षादिप्रमाणप्रमितंजगत् अबुधैःपृथक्आत्मातिरिक्तत्वेनाभिपन्नंगृहीतंसत् विप्रपातंविशिष्टःप्रपातोभृगुस्तद्वन्नाशकरमिति अनुनिशम्यशास्त्रयुक्तिभ्यामन्वालोच्य नृषु विहरामि किंतर्हिजगतस्तत्वंत्वयानिश्चितमित्यतआह अनवसितंनास्तिकालतोगुणतोदेशतश्चावसितमवसानंपरिच्छेदोयस्यतत्तथा यतःअनंतदोषपारं अंतोनाशः दोषःविषमसृष्टिहेतुत्वेननैर्घृण्यादिः

बहुकथितमिदंहिबुद्धिमद्भिःकविभिरपिप्रथयद्भिरात्मकीर्तिं ॥ इदमिदमितितत्रतत्रहंतस्वपरमतैर्गहनंप्रतर्कयद्भिः ॥ ३५ ॥ तदिदमनुनिशम्यविप्रपातंपृथगभिपन्नमिहाबुधैर्मनुष्यैः ॥ अनवसितमनंतदोषपारंनृषुविहरामिविनीतदोषतृष्णः ॥ ३६ ॥ भीष्मउवाच अजगरचरितंव्रतंमहात्मायइहनरोनुचरेद्विनीतरागः ॥ अपगतभयलोभमोहमन्युःसखलुसुखीविचरेदिमंविहारं ॥ ३७ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशां०मोक्षधर्मपर्वणिअजगरप्रह्लादसंवादेएकोनाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७९ ॥ ॥७॥ युधिष्ठिरउवाच बांधवाःकर्मवित्तंवाप्रज्ञावेहपितामह ॥ नरस्यकाप्रतिष्ठास्यादेतत्पृष्टोवदस्व मे ॥ १ ॥ भीष्मउवाच प्रज्ञाप्रतिष्ठाभूतानांप्रज्ञालाभःपरोमतः ॥ प्रज्ञानिःश्रेयसीलोकेप्रज्ञास्वर्गोमतःसतां ॥ २ ॥ प्रज्ञयाप्रापितार्थोहिबलिरैश्वर्यसंक्षये ॥ प्रह्लादोनमुचिर्मंकिस्तस्याःकिंविद्यतेपरं ॥ ३ ॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ इंद्रकाश्यपसंवादंतन्निबोधयुधिष्ठिर ॥ ४ ॥ वैश्यःकश्चिदृषिसुतंकाश्यपंसंशितव्रतं ॥ रथेनपातयामासश्रीमान्दृप्तस्तपस्विनं ॥ ५ ॥ आर्तःसपतितःक्रुद्धस्त्यक्त्वात्मानमथाब्रवीत् ॥ मरिष्याम्यधनस्येहजीवितार्थोनविद्यते ॥ ६ ॥ तथामुमूर्षुमासीनमकूजंतमचेतसं ॥ इंद्रःस्तृगालरूपेणबभाषेलुब्धमानसं ॥ ७ ॥

पारःदेशपरिच्छेदश्चनास्तियस्यतत्तथा ॥ ३६ ॥ यइमंविहारंइमांअजगरव्रतरूपांक्रीडांअनुचरेत्ससुखीविहरेदितिसंबंधः ॥ ३७ ॥ इतिशांति०मोक्षध०नै०भा०एकोनाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७९ ॥ ॥७॥ ॥७॥ बांधवाइति आजगरव्रतरूपांस्वास्थ्यलक्षणांप्रतिष्ठांकिंबांधवशब्दोपलक्षिताजातिरेवसमर्पयतिपक्षिणामाकाशगमनवत् किंकर्ममणिमंत्रौषधिसाधनादि किंवित्तंवित्तसाध्यंयज्ञादि उतप्रज्ञैवेतिप्रश्नः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ प्रज्ञाहीनःस्वल्पेनापिनिमित्तेननश्यतिप्रज्ञावांस्तुनकदाचिदित्याहात्रेति ॥ ४ ॥ रथेनरथघातेन ॥ ५ ॥ आत्मानंधैर्यंत्यक्त्वा आत्माबुद्धौधृतौदेहेइतिकोशः जीवितार्थोजीवितप्रयोजनं ॥ ६ ॥ अकूजंतंमूर्च्छयानिःशब्दं प्रोत्कूजंतमितिपाठेप्रकर्षेणउच्छ्वसंतं ॥ ७ ॥

Digitized by Google